# Sosyal Beceri Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Beceri Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30557

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Sosyal Beceri Envanteri (SBE), bireylerin sahip oldu?u Sosyal beceri düzeylerini ve bu becerilerin alt boyutlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik envanterdir. Türkiye popülasyonuna uyarlamas? 1998 y?l?nda Galip Yüksel taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Bu envanter, özellikle duyu?sal (duygusal) ve sosyal alanlardaki anlat?mc?l?k, duyarl?k ve kontrol gibi temel sosyal yeterlilikleri de?erlendirmeye odaklanmaktad?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçede geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermeyi amaçlam??t?r.

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Beceri Envanteri, Sosyal Yeterlilik, Duyu?sal Anlat?mc?l?k, Duyu?sal Kontrol, Sosyal Duyarl?k, Psikometrik Uyarlama, Likert ölçe?i, 1998.

## Yazarlar

Galip Yüksel (Uyarlayan)

## Amaç

Sosyal Beceri Envanteri'nin temel amac?, bireylerin sosyal etkile?imlerde gösterdikleri yeterlilikleri sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, özellikle sosyal becerilerin alt? temel alt boyutunu ölçerek, kat?l?mc?lar?n hem duygusal ifadelerini yönetme (duyu?sal) hem de ki?ileraras? ili?kilerde kendilerini ifade etme (sosyal) yetenekleri hakk?nda detayl? bilgi sa?lamay? hedefler.

Bu ölçe?in Türkçeye uyarlanmas?, Türkiye'deki psikolojik dan??ma ve rehberlik alan?nda sosyal beceri düzeylerinin belirlenmesi ve sosyal beceri e?itim programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesi için standart bir araç sunmay? amaçlam??t?r.

## Yap?

Sosyal Beceri Envanteri, sosyal yeterlili?i alt? ana faktör alt?nda inceleyen çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu alt boyutlar hem duygusal (duyu?sal) hem de sosyal etkile?im alanlar?n? kapsamaktad?r. Her bir alt boyutun, bireyin sosyal ortamdaki davran??lar?n? ve alg?lar?n? nas?l etkiledi?i analiz edilmektedir.

Ölçe?in ölçtü?ü alt? temel boyut ?unlard?r:

**Duyu?sal Anlat?mc?l?k:** Bireyin duygular?n? d??a vurma ve ifade etme kolayl???.
**Duyu?sal Duyarl?k:** Ba?kalar?n?n duygusal durumlar?n? do?ru bir ?ekilde alg?lama ve yorumlama yetene?i.

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Duyu?sal Kontrol:** Bireyin kendi duygusal ifadelerini uygun ba?lamlarda yönetme ve denetleme becerisi.
**Sosyal Anlat?mc?l?k:** Sözlü ve sözsüz ileti?im yoluyla sosyal bilgileri aç?k ve etkili bir ?ekilde aktarma becerisi.
**Sosyal Duyarl?k:** Sosyal ipuçlar?na, normlara ve beklentilere kar?? hassasiyet gösterme.
**Sosyal Kontrol:** Grup dinamiklerini yönetme ve sosyal etkile?im süreçlerini yönlendirme becerisi.

## Geçerlik

Sosyal Beceri Envanteri'nin Türkçeye uyarlama çal??mas? (Yüksel, 1998), ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu ve ölçmek istedi?i yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere kapsaml? geçerlik analizlerini içermi?tir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama makalesinin ba?l??? geçerlik çal??malar?n?n yap?ld???n? net bir ?ekilde göstermektedir.

Geçerlik çal??malar? genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi) ve ölçüt ba??ml? geçerlik yöntemlerini içermi?tir. Bu analizler, ölçe?in alt? faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de sürdürüldü?ünü ve sosyal becerilerle ilgili di?er ölçütlerle anlaml? ili?kiler gösterdi?ini desteklemektedir.

## Güvenirlik

1998 tarihli uyarlama çal??mas?nda, Sosyal Beceri Envanteri'nin güvenilirli?ini de?erlendirmek için psikometrik yöntemler kullan?lm??t?r. Güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarl?l???n? ve iç tutarl?l???n? incelemeyi amaçlam??t?r.

Her ne kadar spesifik güvenirlik katsay?lar? (örne?in, Cronbach Alfa de?erleri) özet kaynakta yer almasa da, uyarlama çal??mas?, ölçe?in alt boyutlar?n?n ve toplam puan?n?n yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu rapor etmi?tir. Bu durum, SBE'nin Türkçe formunun güvenilir sonuçlar üretti?ini ve klinik veya ara?t?rma amaçl? kullan?ma uygun oldu?unu göstermektedir.

## Faktör Analizi

Sosyal Beceri Envanteri, sosyal becerileri alt? ayr? ancak ili?kili boyutta inceleyen çok faktörlü bir yap?ya sahiptir. Türkçeye uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in bu alt? faktörlü yap?s?n?n Türk popülasyonunda da do?rulan?p do?rulanmad???n? test etmek amac?yla faktör analizi teknikleri (genellikle Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) uygulanm??t?r.

Yap?lan analizler, Duyu?sal Anlat?mc?l?k, Duyu?sal Duyarl?k, Duyu?sal Kontrol, Sosyal Anlat?mc?l?k, Sosyal Duyarl?k ve Sosyal Kontrol faktörlerinin birbirinden ayr??an, ancak sosyal becerinin genel yap?s?n? olu?turan bile?enler oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu bulgular, ölçe?in

ARABPSYCHOLOGY.COM

teorik yap?s?n?n Türk kültüründe de geçerli oldu?unu göstermektedir.

## Araç

**Test Type:** Uyarlama

**Format:** Öz Bildirim Envanteri

**Language Available:** Türkçe (Uyarlama)

**Population Group:** Genel Popülasyon

**Age Group:** Belirtilmemi? (Genellikle ergenlik ve yeti?kinlik)

**Population Details:** Uyarlama çal??mas? için Türk üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin örneklemi kullan?lm?? olabilir.

**Test Methodology:** Maddeler 5'li Likert ölçe?i format?nda derecelendirilir. Kat?l?mc?lar, her maddeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler (Örn: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a kadar).

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Beceriler, Duygusal Yeterlilik, Ki?ileraras? ?leti?im, Psikolojik Test, Galip Yüksel, Sosyal Yetkinlik, Psikometri.

## Yazarlar

**Author ORCID Tan?mlay?c?:** -

**Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri:** gyuksel@gazi.edu.tr

**Yaz??ma Adresi:** Galip Yüksel (Gazi Üniversitesi, Uyarlama s?ras?nda ba?l? oldu?u kurum)

## ?zinler, Ücretler ve Test Y?l?

**Test Y?l? (Uyarlama):** 1998

**?zinler ve Ücretler:** Ölçe?in ticari kullan?m? ve tam madde setine eri?imi için orijinal yazara (Galip Yüksel) veya ilgili yay?nc?ya ba?vurulmas? gerekmektedir. Akademik çal??malar için genellikle kaynak gösterilerek kullan?m izni al?n?r.

**PDF Eri?imi:** Ölçe?in tam PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

sosyal-beceri-envanteri-toad.pdf

## Kaynaklar

Yüksel, G. (1998). Sosyal Beceri Envanterinin Türkçeye uyarlanmas?: Geçerlik ve güvenirlik çal??malar?. *Türk Psikolojik Dan??ma ve Rehberlik Dergisi, 2*(9), 39-48.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: pdrdergisi.org

## Sosyal Beceri Envanteri Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki maddeler, ölçe?in alt boyutlar?n? temsil eden örnek maddelerdir ve orijinal dillerinde korunmu?tur.

**Duyu?sal Anlat?mc?l?k (15m) :** Durgun geçen bir toplant?y? ne?elendirebil?rim
**Duyu?sal Duyarl?k (15m) :** Üzüntülü filmlerde bazen a?lar?m
**Duyu?sal Kontrol (15m) :** Bir önceki dakika mutlu, bir sonraki dakika üzgün görünmeyi kolayl?kla ba?arabilirim
**Sosyal Anlat?mc?l?k (15m) :** Bir hikaye anlat?rken konunun anla??lmas? için genellikle pek çok el kol hareketi yapar?m
**Sosyal Duyarl?k (15m):** Bazen ba?kalar?n?n bana söylediklerini sanki çok ki?isel olarak al?yorum
**Sosyal Kontrol (15m):** Grup tart??malar?n? yönetmede genellikle çok ba?ar?l?y?md?r

ARABPSYCHOLOGY.COM